

I. Interpretácia básnického textu

Ján Smrek Májový dážď

Zo zeme vystrekol jak žírna nafta
prúd tráv a prevalil sa záhradami.
Ja, stonásobne omladnutý,
ohňa sa nebojaci, ani smrti,
rozprávať začal som ti niečo úchvatné,
snád' o vtákoch, čo, ajhľa, celujú sa,
krúžiac nám nad hlavami.

Hľaď, blízko som ti a tys' blízko mňa,
sme jak dve polovice jediného dňa,
sme jak dve jadrá v jednom orechu,
nech čo chce stane sa,
vieme len o láske, nie o hriechu.

Lež keď tak moje ruky hladkajú ťa,
keď obe moje oči spaľujú ťa,
ty jaksi nevnímaš, že som to ja,
to ani nie som ja,
to doráža len tá jar na teba,
tá jar a čarovná v nej nádeja.

Ohromné ticho šľahlo záhradami.
Čuť, ako v nebi hrajú na organy.
Lež povedz mi ty, ktorá mlčíš len,
kde blúdi myseľ tvoja v tieto chvíle?
Snád' skryla sa do duší lastovíc,
čo nízko lietajú a bijú peruťami
o cestu, na ktorú dážď májový
chystá sa práve udrieť v plnej sile.

Smrek, Ján: Moje lásky. Bratislava: Slovenský spisovateľ 2005. 46-47s. ISBN 80-220-1328-5

- **Interpretujte básnický text Májový dážď od Jána Smreka na základe formálnych, tematických a jazykových signálov.**
- **Zamyslite sa nad nadpisom básne.**
- **Všímajte si významové jadro básne.**
- **V každej strofe nájdite lexikálne polia. Ktoré sú spoločné? Ide v nich o určitý vývoj alebo sú významovo úplne rovnaké?**
- **Všimnite si kompozíciu básne z hľadiska účasti alebo neúčasti básnického subjektu.**
- **V interpretácii básnického textu sa môžu odrážať vlastné úvahy a pocity, ktoré básnický text vo Vás vyvolal.**

II. Problematika

Trest smrti – áno alebo nie?

-,„Využíval by sa naozaj v prípadoch mimoriadne brutálnych vražd alebo vražd detí, ako sa to stalo napríklad v Českej republike,“ vyhlásil Slota, ktorý o preventívnom efekte zavedenia trestu smrti nemá pochybnosti. Ak by sa trest smrti využíval len výnimočne, v jednoznačných prípadoch, podľa Slotu odpadá aj riziko justičného omylu. „Pri takýchto vraždách k justičnému omylu nepríde,“ zdôraznil.-

<http://www.sme.sk/c/5058218/slota-chce-do-parlamentu-predlozit-trest-smrti.html>,
2011-02-20

-Slovenská národná strana podporuje trest smrti dlhodobu, naposledy Ján Slota avizoval prípravu novely, ktorá by ho umožnila, na jar 2008 v súvislosti s tragickými udalosťami v Českej republike (ČR). Slovenský pedofil Antonín N., ktorý v ČR zavraždil deväťročného chlapca, nemá právo na život a zaslúžil by si trest smrti, vyhlásil Slota v júni 2008. Dodal, že SNS víta diskusiu o hrdelnom treste, ktorá sa oživila v západnej Európe. „Všetci sa zaoberáme tým vrahom, ale nie utrpením poškodenej rodiny,“ zdôraznil vtedy predseda SNS.-

<http://www.sme.sk/c/5058218/slota-chce-do-parlamentu-predlozit-trest-smrti.html>,
2011-02-20

-,„Budeme sumarizovať tieto odborné referáty a potom sa obrátíme na tie strany v Európskej únii, kde už táto diskusia prebehla, aby sme koordinovali svoje kroky,“ povedal Slota, podľa ktorého bolo rozhodnutie zrušiť trest smrti na československom území v roku 1990 predčasné a treba hľadať cesty na jeho prehodnotenie.-

<http://hnonline.sk/slovensko/c1-42694210-slota-hlada-strany-ktore-chcu-trest-smrti>,
2011-02-20

- **Môžeme povedať, že smrť ako najvyšší trest je stará ako ľudstvo samo. Trest smrti sa vykonával po väčšinu dejín vo všetkých kultúrach. Priblížte trest smrti ako najvyšší trest z historického hľadiska s pohľadom až do súčasnosti.**
- **Spôsoby exekúcie dokazujú, aká krutá môže byť fantázia a vynaliezavosť človeka. Uvedte niektoré známejšie spôsoby exekúcie nielen z histórie, ale aj z obdobia 20. a 21. storočia.**
- **Vyjadrite sa k téme trestu smrti z pohľadu etiky, medicíny, psychiatrie, katolíckej cirkvi a ostatných náboženstiev.**
- **Znížil by trest smrti kriminalitu?**

Spracujte uvedenú otázku na základe príspevkov:

- **Bolo by možné zaviesť trest smrti na Slovensku?**

„Ak niekto spôsobí úraz svojmu súkmeňovci, nech tak urobia jemu, ako urobil on; zlomeninu za zlomeninu, oko za oko, zub za zub; aký úraz spôsobil on človeku, tak nech urobia jemu (Lv 24, 19-20).“

<http://adam.humanisti.sk/?p=59>, 2011-02-20

III. Interpretácia prozaického textu

Margita Figuli

Pokušenie

„– Ste smutný? – pýtajú sa nahor ohrnuté dievčenské ústa, čo cez štrbinky lesklých bielych zubov pijú letné, páľavou presiaknuté povetrie.

- Nie, - šeptajú pery a mäkký, poddajný tenor tratí s v hudení smrekov.

- Nebo vám vidím v očiach, - čuduje sa Alena, - ihlice borovic zrkadlia sa celkom na dne. Aj oblaky sa v nich odrážajú, vietor ich ženie sťa pred búrkou. Prečože, môj milý, vzbúrené nebo nosíte v očiach? Darmo si ich zastierate mihalnicami, ja dobre vidím. Hľa, tu...

Tenkým, subtílnym prstom načahuje sa za zrenicami svojho druha a nevedomky pri blížení nakláňa sa nad ne hrudou. Za ľahučkou odedzou dych kolíše prsia. Po driečnom vykrojení šiat možno odhadnúť ich krásu. Mládenec ich túžbou vábi, aby sa pokochali v zrkadle jeho očí, a ony mimovoľne nakláňajú sa nižšie a nižšie, nad samé čelo, tvár, až s ich dotýka vlašný van z rozbúreného hrdla.

- Ach, - zjajkne Alena nesmelo a prikladá si ruku namiesto, kde ho oteplil dych.

- Čo sa vám stalo?

- Nič... iba nebo som vám zazrela v očiach.

Pomýlené pery sa trasú a úsmev okrúhly, plný dievčenského zápalu oblieva jej líca.

- Mám si ich zažmúriť? – pýta s jej Ondro.

- Aký ste skúpy, nežičlivý, ako keby ste ani neboli mojím priateľom.

- Tak si ich teda nechám otvorené.

Alena sleduje, ako zhora padá do nich svetlo, ako sa znova v nich odráža letná, prelestná krása. Leto i krása prišli z výšky a zastavujú sa nízučko nad zemou. Voňajú lúkami a pšenickou. Ale vystupujú i zo zeme a nesú sa s vetrom až po oblaky. Presycuje ich na tisíce zvukov a pohybov...“

Figuli, Margita: Mámivý dúšok. Martin: Matica slovenská 2009. 5s. ISBN 978-807090-932-4

- **Interpretujte novelu Pokušenie od Margity Figuli na základe formálnych, tematických a jazykových kritérií.**
- **Zamyslite sa nad názvom novely. Aké pocity vo Vás vyvoláva slovo „pokušenie“?**
- **Analyzujte centrálnu tému novely.**
- **Na základe ukážky načrtnite paralelizmus medzi človekom a prírodou.**
- **Do ktorého prostredia autorka prenáša ľudské city?**
- **Čo vytvára lyrizujúci kontext zatajených myšlienok a citov?**
- **V interpretácii prozaického textu sa môžu odrážať vlastné úvahy a pocity, ktoré text vo Vás vyvolal.**

I. Interpretation des Gedichtes

Ján Smrek

Májový dážď

- Interpretieren Sie das Gedicht Májový dážď von Ján Smrek in formaler, thematischer und sprachlicher Hinsicht.
- Reflektieren Sie über den Titel des Gedichtes.
- Erklären Sie die Kernaussage des Gedichtes.
- Zeigen Sie Haupt- und Nebenmotive des Gedichtes auf.
- Besprechen Sie den Aufbau des Gedichtes und die Rolle des lyrischen Ich.
- Sie können in Ihrer Interpretation auch Überlegungen und Assoziationen, die der Text in Ihnen geweckt hat, einfließen lassen.

II. Problembehandlung

Todesstrafe – ja oder nein?

- Beschreiben sie die geschichtliche Entwicklung der Todesstrafe bis in die heutige Zeit.
- Nennen sie die bekanntesten Exekutionsmethoden bis ins 21. Jahrhundert.
- Nehmen sie zum Thema Todesstrafe aus ethischer, medizinischer, psychiatrischer und religiöser Sicht Stellung.
- Kann die Todesstrafe Gewaltverbrechen minimieren?

Bearbeiten sie nachstehende Frage anhand der voranstehenden Artikel:

- Ist es möglich, dass die Todesstrafe in der Slowakei wieder eingeführt wird?

III. Werkbesprechung

Margita Figuli

Pokušenie

- Interpretieren Sie die Novelle Pokušenie von Margita Figuli in formaler, sprachlicher und thematischer Hinsicht.
- Reflektieren sie über den Titel der Novelle. Welche Gefühle weckt der Titel „Die Versuchung“ bei Ihnen?
- Analysieren sie das Kernthema der Novelle.
- Wohin überträgt die Autorin die menschlichen Gefühle?
- Sie können in Ihrer Interpretation auch Überlegungen und Assoziationen, die der Text in Ihnen geweckt hat, einfließen lassen.